

Kultūras ministrijai gudri jāsavieno kultūrpolitika ar sabiedrības ieguldīto naudu

23/04/2018 <mailto:info@lrvk.gov.lv> [Drukāt šo rakstu](#)

<http://www.lrvk.gov.lv/uploads/2018/04/km-bilde-400x278.png>

Sabiedrībai joprojām ir mazas iespējas pārliecināties, cik efektīvi ar nodokļu maksātāju naudu tiek sasniegti valsts kultūrpolitikas mērķi profesionālās teātra un mūzikas mākslas jomā, secinājusi Valsts kontrole. Darbības stratēģiju neesamība teātros un koncertorganizācijās, pilnvērtīgas informācijas trūkums par teātra un mūzikas mākslas tirgu, lieka birokrātija, pieprasot formālas atskaites, un atšķirīgi dotāciju aprēķināšanas principi ir apstākļi, kas rada jautājumus par Kultūras ministrijas rīcības efektivitāti profesionālās teātra un mūzikas mākslas jomā.

“Finansējums kultūrai ir ilgtermiņa investīcija valsts attīstībai. Tāpat kā ikvienā citā nozarē arī kultūras jomā mums ir jāvērtē, vai ieguldītā nauda sasniedz mērķus un vai mērķi vispār ir noteikti. Sabiedrība, maksājot nodokļus, finansē 14 valsts profesionālos teātrus un koncertorganizācijas, un summa nav maza, tie ir vidēji 23 miljoni eiro gadā. Kultūras ministrijai gudri jāvērtē un jāstrādā, lai sabiedrības ieguldījums pārtop rezultātā – tālredzīgā investīcijā valsts nākotnei. Diemžēl šajā darbā mēs saskatām trūkumus. Nav pamata uzskatīt, ka profesionālās teātra un mūzikas jomai būtu piešķirams izņēmuma statuss, domājot par efektīvu, lietderīgu un gudru nodokļu maksātāju naudas izlietojumu,” uzsver valsts kontroliere Elita Krūmiņa.

Veicot revīziju, secināts, ka OECD definēto valsts kapitālsabiedrību pārvaldības labo praksi Kultūras ministrija ievēro tikai daļēji.

Kaut arī Kultūras ministrija pauž pārliecību, ka kapitālsabiedrības ir labākā valsts iesaistes forma profesionālās teātra un mūzikas mākslas jomā, tomēr izvērtējums, kāda ir valsts teātru un koncertorganizāciju loma un vieta šajā pakalpojumu tirgū, nav veikts.

Vairums profesionālo teātru un koncertorganizāciju joprojām strādā bez skaidras darbības stratēģijas, tām dotie uzdevumi neaptver visas kultūrpolitikas prioritātes un finansējums daudzos gadījumos tiek piešķirts balstoties uz vēsturiskiem datiem. Kultūras ministrija uzsver, ka valsts kapitālsabiedrības nodrošina augstāku kvalitātes standartu. Tomēr tikai teātriem, aprēķinot valsts budžeta dotāciju, tiek ņemts vērā rādītājs, kas būtu raksturojams kā kvalitāti raksturojošs, – nomināciju skaits “Spēlmaņu nakts” balvām, bet šis rādītājs vidēji veido tikai 1 procentu no dotācijas apmēra.

Daļu no ministrijas izvirzītajiem rezultatīvajiem rādītājiem teātri un koncertorganizācijas gadu no gada neizpilda, savukārt daļu pārpilda pat līdz 800 procentiem, kas revidentu ieskatā liecina par formālu ministrijas pieeju, izvirzot kapitālsabiedrībām sasniedzamos rezultātus.

Lēmumu pieņemšanai nepieciešamie finanšu rezultātu izvērtējumi ir virspusēji un nepamato izdarītos secinājumus. Tai pat laikā Kultūras ministrija no teātriem un koncertorganizācijām četras reizes gadā pieprasa apjomīgas atskaites, kas nav izmantojamas ne valsts piešķirto līdzekļu izlietojuma kontrolei, ne arī, lai izvērtētu kopējo finanšu situāciju kapitālsabiedrībās.

Valsts kontrole veikusi [likumības un lietderības revīziju](#) par Kultūras ministrijas kapitālsabiedrību pārvaldību ar mērķi pārliecināties, ka Kultūras ministrija, pārvaldot savas kapitālsabiedrības, ievēro tiesību aktu prasības un valsts kapitālsabiedrību pārvaldības labo praksi. Revīzija veikta par laiku no 2014. gada 1. janvāra līdz 2017. gada 30. jūnijam.